

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Työsuojeluvalvonta työpaikoilla

Ajankohtaiskatsaus

Työympäristöseminaari 7.5.2024
Raimo Antila, osastopäällikkö
Työ- ja tasa-arvo-osasto, STM

Sisältö

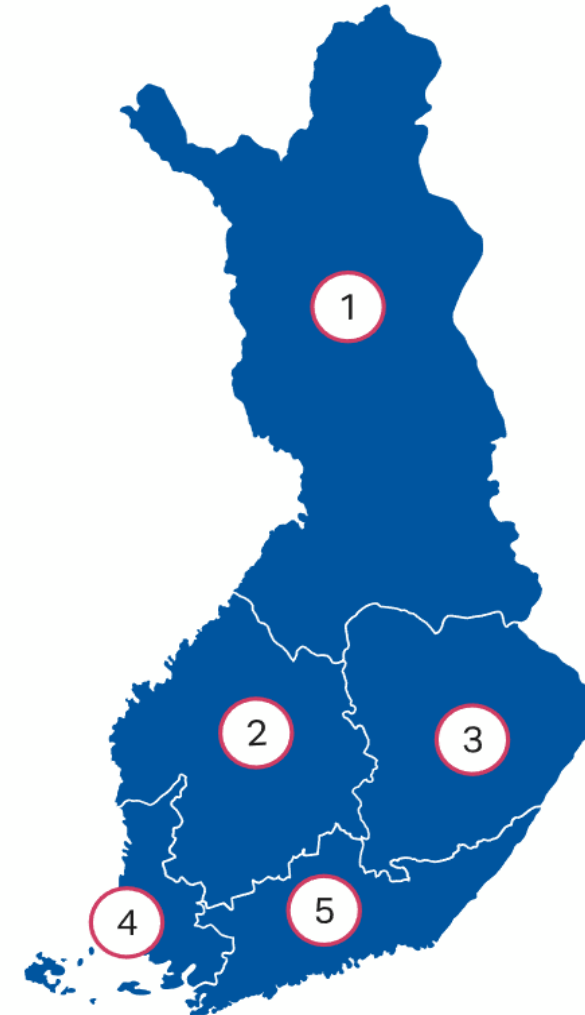
- Yleistä työsuojeluvalvonnasta
- Työsuojeluvalvonnan nelivuotiskauden 2024-2027 painopisteet
- Nostoja vuosiraportoinnista 2023
- Valtion aluehallinnon uudistushanke

Yleistä työsuojeluvalvonnasta

Aluehallintovirastojen viisi työsuojelun vastuualuetta

- Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet ovat toimivaltaisia työsuojelun valvontaviranomaisia alueellaan.
- Niitä ohjaa sosiaali- ja terveysministeriö.
- Toimintaa ohjaa nelivuotiskaudeksi (2024-2027) laadittu strategia Tervettä työtä – työsuojelun vastuualueiden runkosuunnitelma.
- Toimipisteitä on yhteensä 18 paikkakunnalla.

Tehtävät

- Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden tehtävänä on:
 - vastata asiakas- ja viranomaisaloitteisesta työsuojeluvalvonnasta
 - neuvoa ja ohjata sekä työnantajia että työntekijöitä
 - selvittää vakavien työtapaturmien, ammattitautien ja työperäisten sairauksien syitä sekä toimia niiden ehkäisemiseksi
 - suorittaa tuotevalvontaa
 - osallistua työrikosten käsittelyyn.
- Valvonnan keinot vaihtelevat motivoinnista ja neuvonnasta pakkokeinojen käyttöön.

Työsuojeluviranomainen valvoo yli sataa säädöstä

Mm.

- Työturvallisuuslaki
- Työterveyshuoltolaki
- Työaikaan liittyvä lainsäädäntö
- Työsopimuslaki
- Laki lähetetyistä työntekijöistä
- Yhdenvertaisuuslaki
- Ulkomaalaislaki
- Tilaajavastuulaki

Mitä työsuojeluvalvonta on käytännössä

- Tarkastamme työpaikkoja työpaikkakäynnein sekä virtuaali- ja asiakirjatarkastuksin.
- Ohjaamme ja neuvomme työntekijöitä ja työnantajia puhelimitse ja verkkopalvelussamme sekä monipuolisin viestinnän keinoin.
- Toimimme yhteistyössä sidosryhmiemme ja kanssa.
- Kannustamme työpaikkoja omaehtoiseen, ennaltaehkäisevään työsuojelutyöhön.

Tavoitteena terve, turvallinen ja reilu työelämä

- Pyrimme vaikuttamaan työpaikkoihin niin, että työ Suomessa on tervettä, turvallista ja reilua.
- Hyödynnämme monipuolisesti valvontaa, ohjausta ja viestintää.
- Kokoamme, analysoimme ja jaamme tietoa työelämän muutoksista.
- Vahvistamme työpaikkojen omaa työsuojelutyötä.

Ilmiöpohjaisuudella vaikuttavuutta valvontaan

- Muuttuva työelämä ja työelämän haasteet edellyttävät jatkuvaa uudistumista ja monipuolisia toimintatapoja.
- Valvonnan painopisteet perustuvat havaintoihimme suomalaisesta työelämästä.
- Keskittymällä laajempiin ilmiöihin pystymme ketterästi suuntaamaan valvontaa kunkin ilmiön ajankohtaisiin haasteisiin.

Työsuojeluhallinnon verkkopalvelu Tyosuojelu.fi

- Noin 1,4 miljoonaa käyttäjää ja 4,8 miljoonaa sivun katselua vuodessa.
- Verkkopalvelua käytetään niin päätteellä kuin mobiilisti.
- Sivusto palvelee työntekijöitä, työnantajia, oppilaitoksia sekä sidosryhmiä.
- Sivuston aineisto on myös ruotsiksi ja englanniksi.

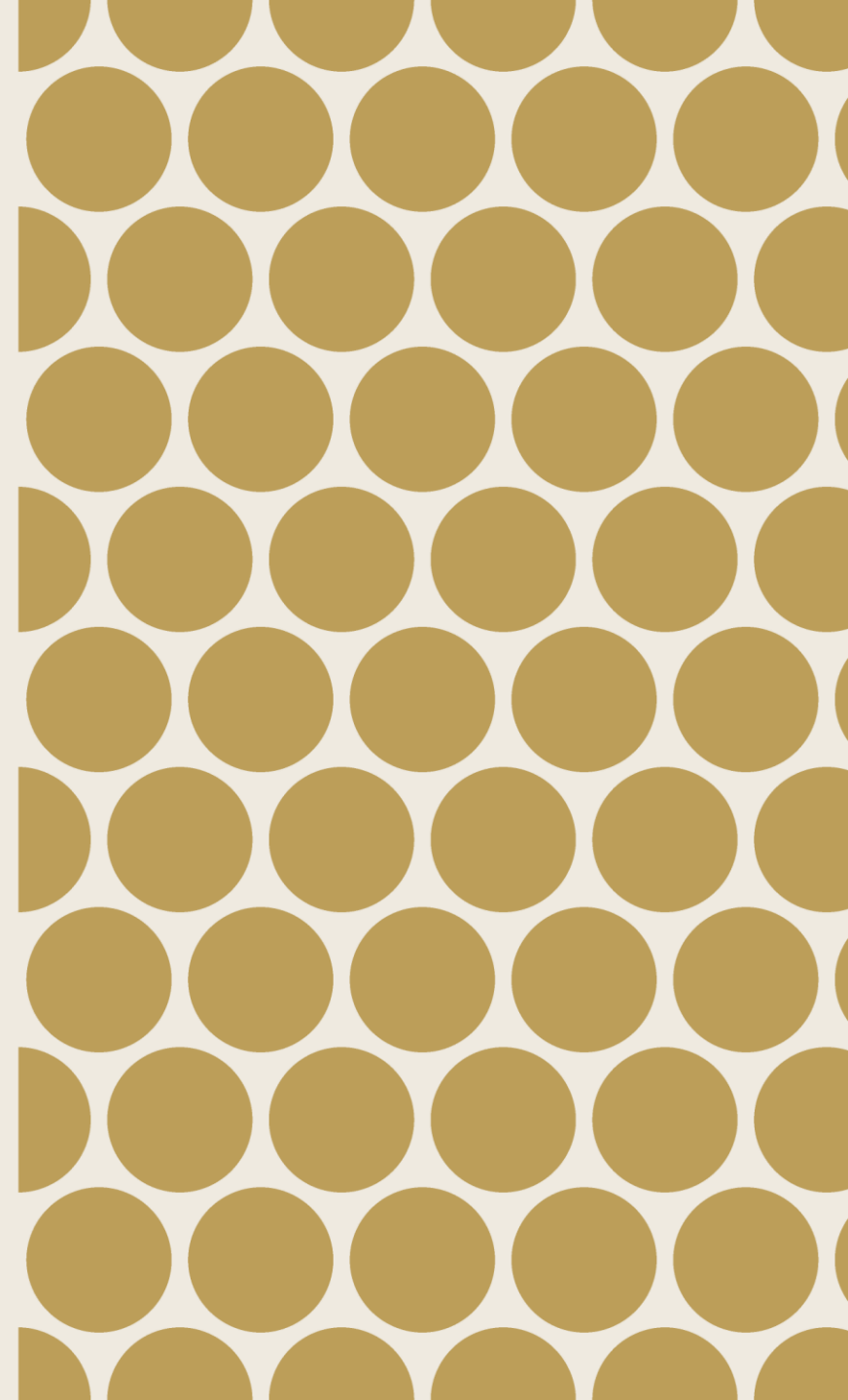
Neuvonta ja asiointi

- Palvelee sekä työntekijöitä että työnantajia numerossa 0295 016 620 ma–pe klo 9–15. Englanninkielistä neuvontaa saa ti–to klo 9–11.30.
- Ohjaamme ja neuvomme puhelimitse ja sähköpostitse suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.
- Palvelemme kaikissa työsuojeluun liittyvissä asioissa. Puhelinneuvontaan voit jättää myös ilmoituksen vakavasta työtapaturmasta.
- Verkossa palvelee sähköinen asiointipalvelumme.

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Nelivuotiskauden 2024-2027 painopisteet

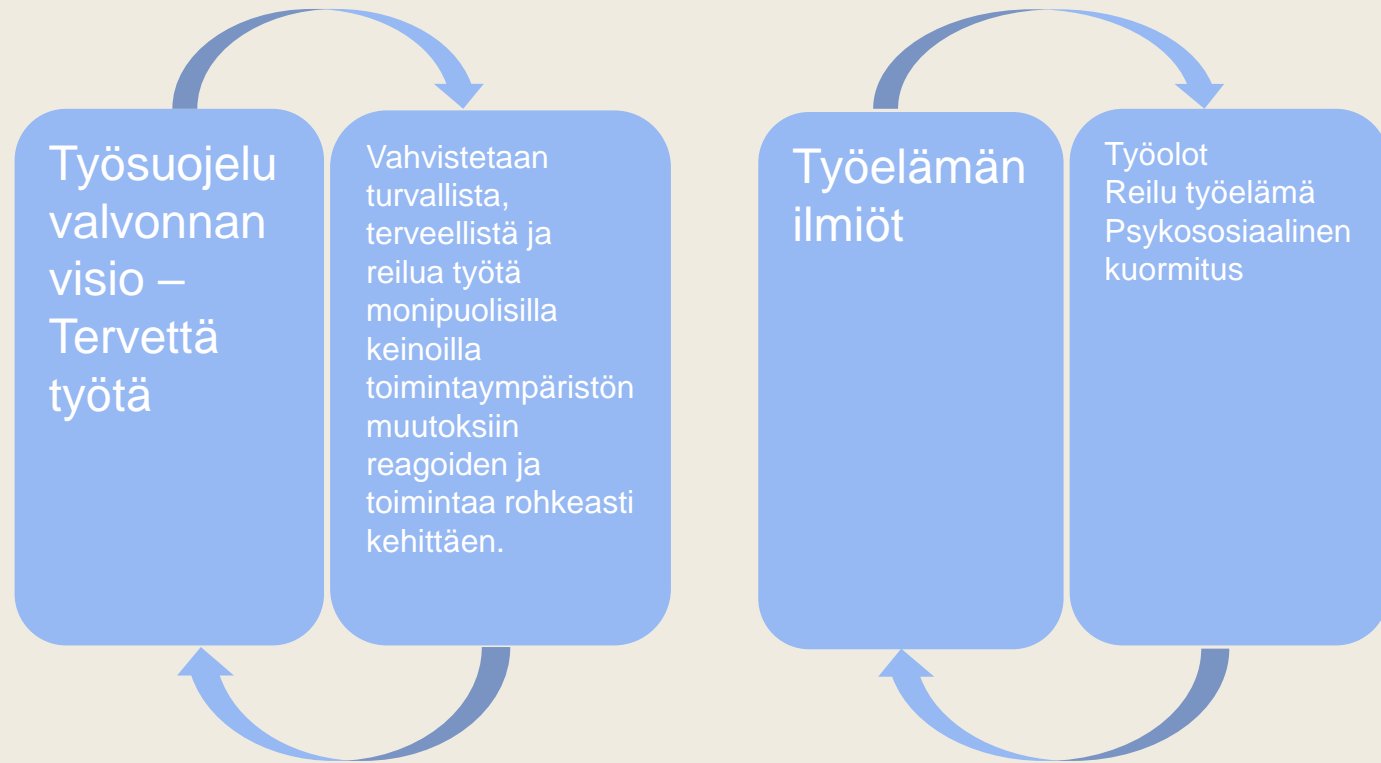

Tuemme työllisyyttä, kestävyyttä ja kilpailukykyä – hallitusohjelmanostot runkosuunnitelmassa

- Työsuojeluvalvonnalla pyritään varmistamaan, että kaikkien työntekijäryhmien, mutta *erityisesti haavoittuvassa työmarkkina-asemassa olevien työolot* ovat turvalliset ja terveelliset, ja että työpaikoilla noudatetaan reiluja työsuhteen ehtoja.
- Työperäisen maahanmuuton väärinkäytösten ja ihmiskaupan vastaisen työn kokonaisvaltainen ote eri *viranomaisten välisenä yhteistyönä* on tärkeä osa Reilun työelämä – ilmiön kokonaisuutta.
- Työsuojeluvalvonnan kannalta merkityksellistä on myös, että työntekijöiden *psykososiaalisen kuormituksen hallintaa tehostetaan* selkiyttämällä ja kokoamalla yhteen asiaa koskevia säännöksiä sekä syventämällä työpaikan ja työterveyshuollon yhteistyötä.

Runkosuunnitelman 2024-2027 lähtökohdat

Toiminnan sisältö ja ilmiöiden strategiset tavoitteet

VALVONTA JA NEUVONTA

- Tarkastukset
 - Työpaikka-, asiakirja-, virtuaalitarkastus
- Kehotusasiakirjat, käsittelyratkaisut
- Lupapalvelut
- Lausunnot ja kannanotot muille viranomaisille
- Neuvonta
 - Puhelinneuvonta, neuvonta tarkastusten yhteydessä

MUU VAIKUTTAMISTOIMINTA

- Viestintä
 - Verkkopalvelu
 - Verkko-seminaarit, koulutukset
 - Tiedotteet, uutiskirjeet ja toiminnan raportit
 - Messut, kampanjat
- Yhteiskunnallinen vaikuttaminen
 - Sidosryhmä- ja viranomaisyhteistyö, lainsäädännön valmistelu

Työolot

- Työelämässä on edelleen tapaturmavaaroja, ammattitauteja ja muita työstä aiheutuvia terveyshaittoja, valvontaa kohdennetaan riskiperusteisesti ja asiakassegmentointia hyödyntämällä.
- Pysyvien muutosten aikaansaamiseksi edistetään työpaikkojen turvallisuuden hallintaa varmistamalla valvonnassa erityisesti riskien arvioinnin ja turvallisuuden hallinnan menetelmät.

Reilu työelämä

- Valvonnalla edistetään lainmukaisten työnteon ehtojen toteutumista työnteon muodosta riippumatta sekä torjutaan harmaata taloutta.
- Työntekijöille ja työnantajille varmistetaan mahdollisuus saada tieto työelämän pelisäännöistä.

Psykososiaalinen kuormitus

- Valvontaa kohdennetaan työnantajien toimenpiteisiin psykososiaalisen kuormituksen tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi.
- Valvonnassa painotetaan työpaikkojen ja työterveyshuollon välisen yhteistyön merkitystä työn aiheuttaman haitallisen kuormituksen tunnistamisessa, ennaltaehkäisyssä ja vähentämisessä.

Toiminnan kohdentamisen periaatteet – oikeat keinot oikeaan paikkaan

- Asiakassegmentointia hyödynnetään valvonnan ja muun vaikuttamistoiminnan suunnittelussa
- Asiakassegmentoinnin avulla on tunnistettu erilaisten asiakasryhmien tarpeita ja tehokkaimpia vaikuttamisen keinoja suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin.
- Asiakassegmentointia ei ole tehty yksittäisen yrityksen tasolla, eikä sen perusteella voida suoraan valita valvontakohteita.

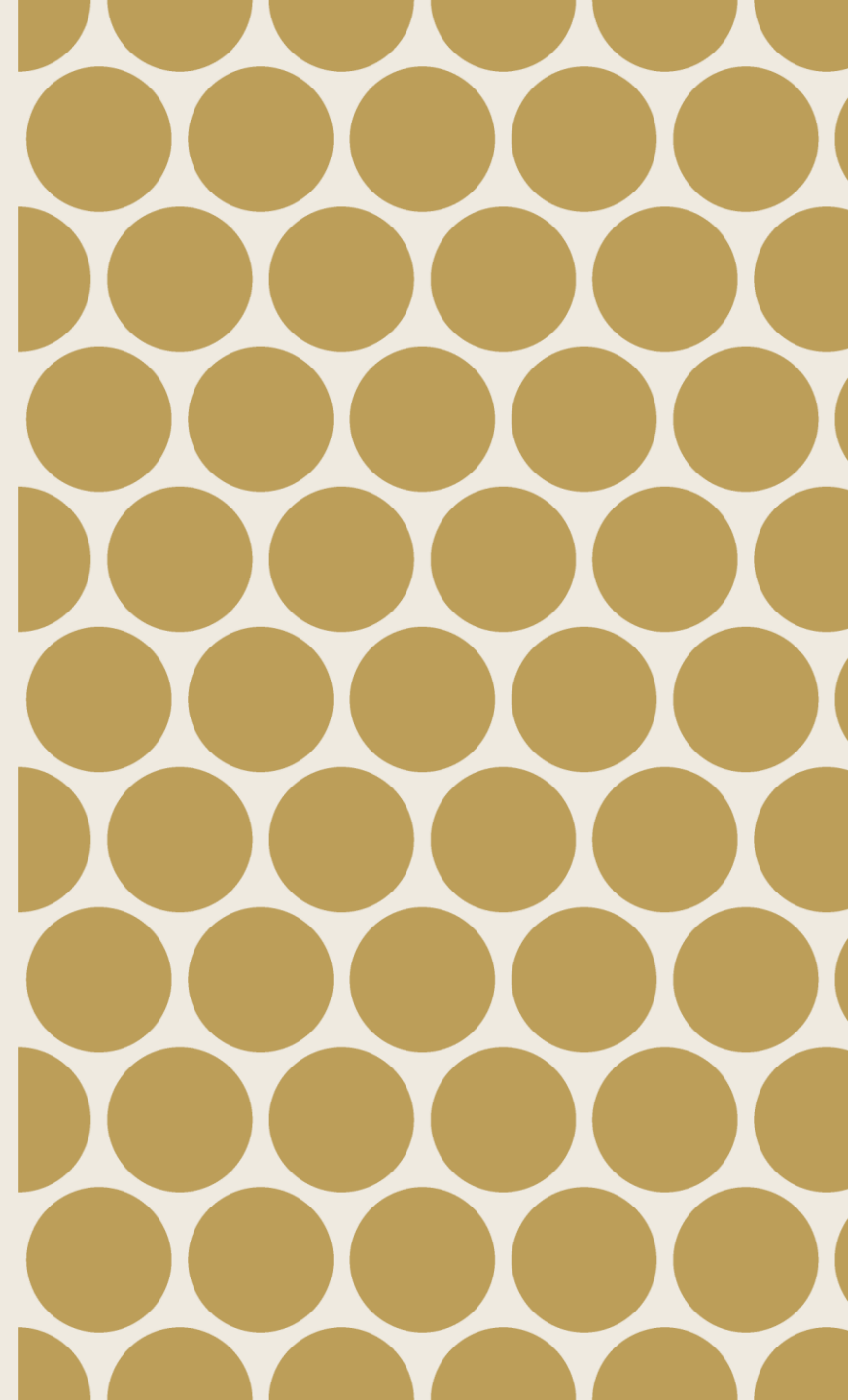
Asiakassegmentti	Esimerkkejä keinoista
Edelläkävijä Työpaikka, jossa työn tekemisen terveys, turvallisuus ja reiluus ovat kilpailuetu. Tehdään enemmän kuin lain minimi.	<ul style="list-style-type: none">• Työpaikkojen kehittämisen ja mittaamisen työkalut; itsearviointilomakkeet jne.• Ajankohtaisia ilmiöitä käsittelevät (verkko)seminaarit, verkostotapahtumat & sosiaalisen median kanavat• Mallipohjat ja muut sähköisen asioinnin ratkaisut integroituna työpaikan toimintaan• Neuvoja haastavissa tilanteissa• Vertailutietoa muista toimijoista
Perusosaaja Työpaikka, jossa työsuojelu vastaa lain minimiin. Työpaikalla ei koeta tarvetta kohentaa toimintatapoja.	<ul style="list-style-type: none">• Sähköisen asioinnin palvelut, lomakkeet, kehittämisen ja mittaamisen työkalut, itsearvioinnit tai testit• Muista nämä -tyyliset verkkoseminaarit, uutiskirjeet, suoraviestit esim. lakimuutoksista ja koulutukset• Verkkopalvelu• Tarkastuskäynnit tarvittaessa• Työsuojeluasioissa verkostoitumisen tukeminen ja hyvien käytäntöjen jakaminen
Kehittyjä Työpaikka, jossa on tahtoa hoitaa työsuojeluasiat kunnolla, mutta osaamista ja resursseja puuttuu.	<ul style="list-style-type: none">• Tarkastukset ja suora viestintä valvonnan havainnoista / valvontakohteen tilanteesta• Sähköiset asiointipalvelut: itsearvioinnit/testit/seuranta linkitettyinä tarkastuksiin (ennen/aikana/jälkeen)• (Verkko)seminaarit ja videot, oikeustapaustiedotteet• Ennakoivat suoraviestit esim. uusille työnantajille• Sosiaalisen median kanavat – törmäyttää vastuisiin ja oikeuksiin kevyellä tavalla
Välttelijä Työpaikka, jossa työsuojelua ei nähdä tärkeänä, eikä sen hyötyjä tunnisteta.	<ul style="list-style-type: none">• Tarkastuskäynnit ja jälkivalvonta• Rikosilmoitus, siirto toiselle viranomaiselle• Oikeustapaustiedotteet• Tiedonvaihto muiden viranomaisten kanssa• Avoin data; tiedon jakaminen vastuullisuusraportteihin• Työntekijöiden tietoisuuden lisääminen oikeuksistaan

Vuoden 2024 keskeiset huomiot

- Valvonnan toteutus työpaikkatarkastusten ja muun vaikuttamistoiminnan avulla
 - Asiakassegmentoinnin avulla valitaan ”oikeat toimenpiteet, oikeille ryhmille”
 - Haavoittuvassa asemassa olevat työntekijäryhmät valvonnan kohdentamisen perusteena
 - Valvontahankkeisiin sisältyy vaikuttavuustavoitteen määrittely ja mittarit
 - Valtakunnallinen tieto- ja kehittämistoiminto valvonnan tukena
 - Työpaikkatarkastusten kokonaismäärä vähintään 20.000 tarkastusta (225 htv)
- Aluehallinnon uudistuksen huomiointi kehittämisessä ja henkilöstötavoitteissa

Nostoja vuosiraportoinnista 2023

Työsuojeluhallinnon vuosi 2023 pähkinänkuoressa

Noin
24 500
tarkastusta

Noin
19 700
valvontakohtetta

Noin
45 000
toimintaohjetta

Noin
6 300
kehotusta

Noin
900
käsiteltyä lupaa

Noin
36 000
yhteydenottoa

Vähintään
26 000
muulla vaikuttamis-
toiminnalla tavoitettua
työpaikkaa

Noin
1,4 milj.
Työsuojelu.fi-käyttäjää

Tutkinta, päätökset ja laiminlyöntimaksut 2023

943

tutkittua vakavaa
työtapaturmaa

31

vahvistettua
käyttökieltoa

503

tutkintapyyntöä
poliisille

711

lausuntoa
poliisille/syyttäjälle

222

velvoittavaa
päätöstä

Maksettavaksi tuomitut
uhkasakot

43 kpl
347 000 €

Tilaajavastuuvalvonnan
laiminlyöntimaksut*

84 kpl
376 560 €

Lähetettyihin työntekijöihin
liittyvät laiminlyöntimaksut*

70 kpl
340 000 €

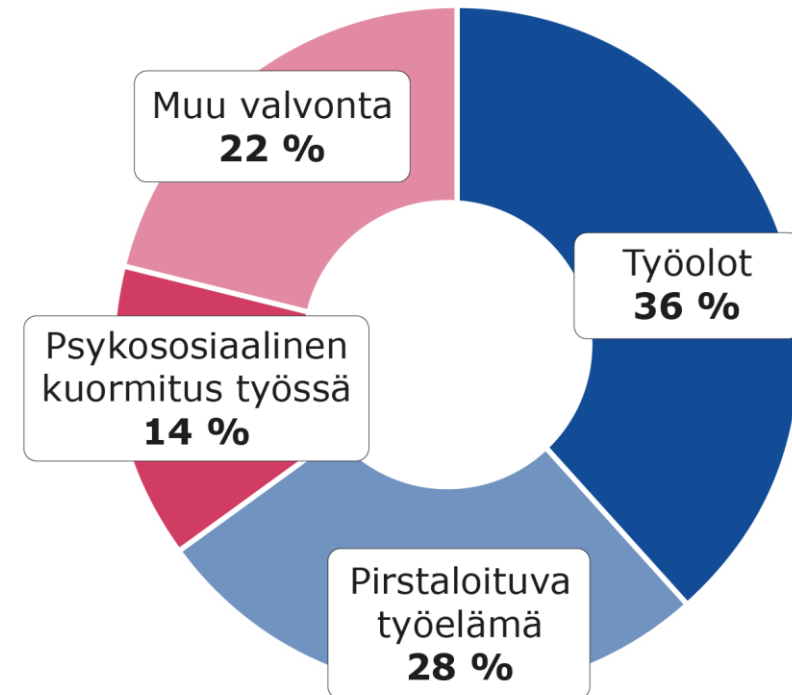
**Huom! Vuoden aikana tehdyistä päätöksistä osa menee maksuun vasta seuraavana vuonna.*

Valvonnan jakautuminen vuonna 2023

- Yli 80 prosenttia tehtiin valtakunnallisesti ja ilmiöpohjaisesti.
- Lisäksi tehtiin muun muassa
 - asiakasaloitteista valvontaa, kuten tapaturmien ja ammattitautien tutkintaa sekä työhyvinvointiin liittyvää valvontaa.
 - yhdenvertaisuuslain valvontaa
 - koneiden ja henkilösuojainten markkinavalvontaa
 - merenkulun valvontaa.

Valvonnan jakautuminen: ilmiö- ja muu valvonta

Kehotukset top 10 vuonna 2023

1. Putoamissuojaus (579)
2. Työterveyshuollon järjestäminen (554)
3. Työaikakirjanpito (448)
4. Työvuoroluettelo (383)
5. Työtodistus (316)
6. Työvälineen määräaikaistarkastus (301)
7. Terän suojaaminen (262)
8. Työnteon keskeiset ehdot (259)
9. Kemiallisten tekijöiden riskien arviointi (224)
10. Työterveyshuollon työpaikkaselvitys (193)

Kehotus ja sitä mahdollisesti seuraava velvoittava päätös voidaan antaa vain tietyissä, laissa säädetyissä asioissa.

Tyosuojelu.fi suosituimmat sivut 2023

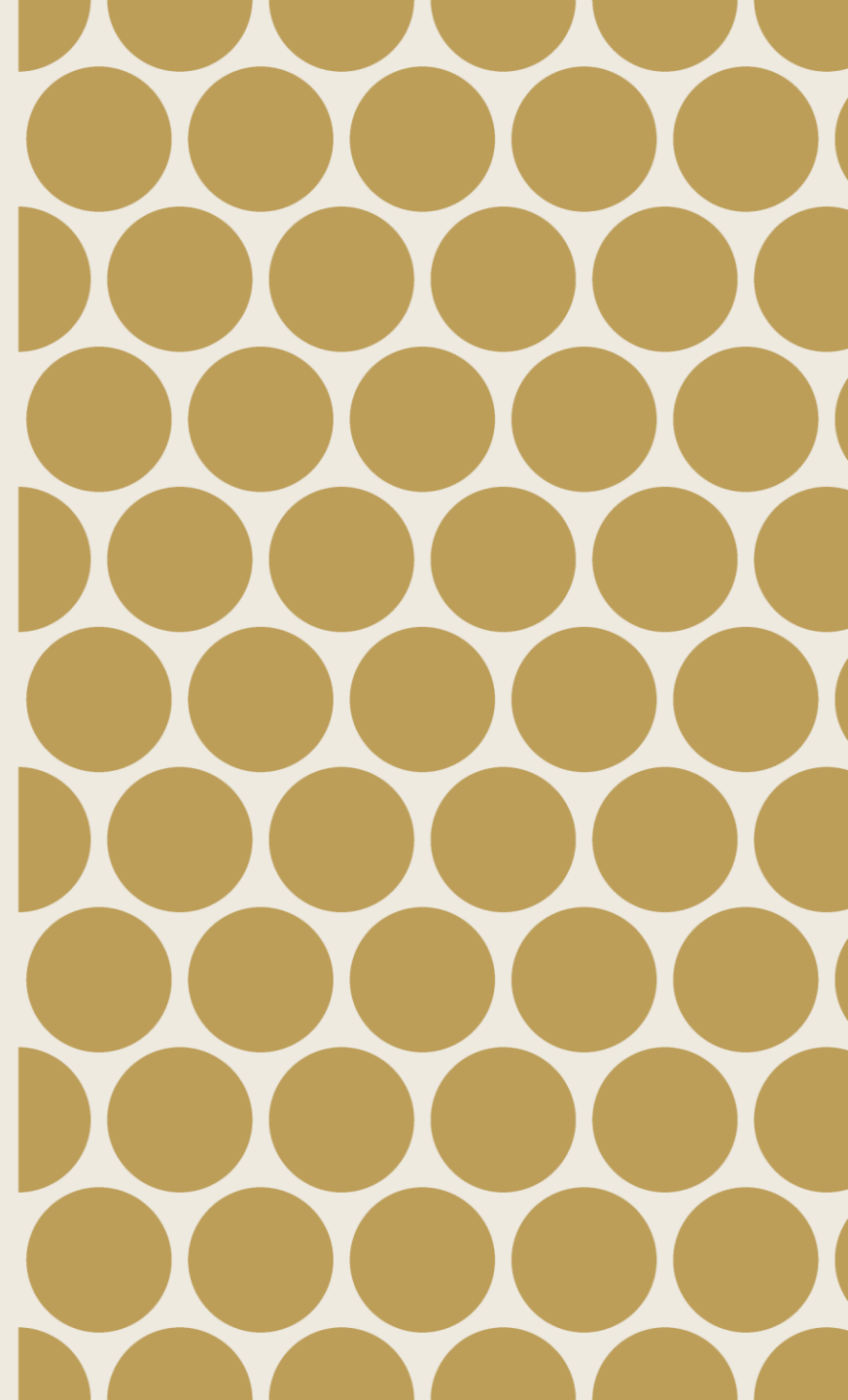
1. Etusivu
2. Vuosiloma
3. Lomapäivien määrä
4. Opintovapaa
5. Lomautus
6. Palkkasaatavat
7. Irtisanomisajat
8. Sairausajan palkka
9. Epäasiallinen kohtelu
10. Lisä- ja ylityöt

Suosituimmat sivut liittyvät työsuhdeasioihin. Top 10 -listalle nousi uutena Sairausajan palkka.

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Valtion aluehallinnon uudistushanke

Valtion aluehallinnon uudistushanke

Mitä tehdään?

- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira, aluehallintovirastot sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) ympäristöasioiden vastuualueen lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä **uuteen valtakunnalliseen virastoon** ("VALO")
- Muodostetaan uudet alueelliset **elinvoimakeskukset** ("VOIMA")

Miksi tehdään?

- Tavoitteena on entistä **yhtenäisemmät ja sujuvammat lupa- ja valvontaprosessit** henkilöasiakkaille ja yrityksille. Palvelut ovat tarjolla aiempaa **kattavammin** yhdestä virastosta.
- Sujuvoitetaan prosesseja ja palveluja.
- Turvataan palvelujen saatavuus ja viraston kattava alueellinen läsnäolo eri puolilla Suomea.

Tavoitteena virastojen toiminnan käynnistyminen vuoden 2026 alussa

VALO-viraston organisaatio, luonnos (2026 ->)

5§ 1. mom. Virastoa johtaa pääjohtaja. Pääjohtaja vastaa viraston toiminnan tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta valtiovarainministeriölle ja muille 9 §:ssä tarkoitetuille ohjaaville ministeriöille.

Pääjohtaja

Sisäinen tarkastus

4§ 7. mom. Virastolla on sisäinen tarkastus

Toimintayksikön johtaja

Toimintayksikkö x

4§ 1 ja 6. mom. Virastolla voi olla myös toimialaosastojen ulkopuolisia toimintayksiköitä. Toimintayksiköistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Toimialajohtaja
Hallinnon toimialaosasto

4§ 2. mom. 6) hallinnon toimialaosasto, joka hoitaa viraston sisäiseen hallintoon liittyviä ja pääasiallisesti 3 §:n 4 momentissa tarkoitettuja tehtäviä sekä muita tehtäviä, jotka eivät luonteensa vuoksi kuulu muulle toimialaosastolle.

5§ 2. mom. Viraston toimialaosastoa johtaa pääjohtajan välittömässä alaisuudessa toimiva toimialajohtaja. Toimialajohtaja vastaa pääjohtajalle johtamansa toimialaosaston toiminnan tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta osana viraston tuloksellisuutta. Työsuojelun toimialaosaston johtaja vastaa sosiaali- ja terveysministeriölle työsuojelun toimialaosaston tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta.

Toimialajohtaja

Sosiaali- ja terveysalan toimialaosasto

Yksiköitä

4§ 2. mom. 1) sosiaali- ja terveysalan toimialaosasto, joka hoitaa 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä

Toimialajohtaja

Vakan, koulutuksen ja kulttuurin toimialaosasto

Yksiköitä

4§ 2. mom. 2) varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja kulttuurin toimialaosasto, joka hoitaa 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä

Toimialajohtaja

Ympäristön toimialaosasto

Yksiköitä

4§ 2. mom. 3) ympäristön toimialaosasto, joka hoitaa 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä

Toimialajohtaja

Pelastustoimen ja varautumisen toimialaosasto

Yksiköitä

4§ 2. mom. 5) pelastustoimen ja varautumisen toimialaosasto, joka hoitaa 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä

Toimialajohtaja

Työsuojelun toimialaosasto

Yksiköitä

4§ 2. mom. 4) työsuojelun toimialaosasto, joka hoitaa 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä

4§ 1. mom. Virasto jakautuu sille kuuluvien tehtävien hoitamista varten toimialaosastoihin. Toimialaosastoilla voi olla niiden työjärjestyksessä määrättäviä toiminnallisia ja alueellisia yksiköitä.

Työsuojeluviranomaisen viestintä

- Somessa
 - Facebookissa: [@tyosuojeluhallinto](#)
 - LinkedInissä: [Aluehallintovirasto – työsuojelu](#)
 - X:ssä: [@tervettatyota](#)
 - Instagramissa: [@tyosuojelu](#)
- Tilaa uutiskirjeemme: tyosuojelu.fi/uutiskirje
- Tietoa verkkoseminaareista: tyosuojelu.fi/live
- Tervettä työtä : Työsuojelun vastuualueiden runkosuunnitelma 2024-2027
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165089>
- Työsuojeluhallinnon vuosikertomus 2023 <https://tyosuojelu.fi/tietoa-meista/julkaisut/vuosikertomukset>

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Kiitos!

